

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 619/2023
22.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца ТП Палисад ДОО Чајетина, чији је пуномоћник Славица Видановић, адвокат у ..., против туженог ПК Златибор ДОО Златибор, чији је пуномоћник Ацо Манојловић, адвокат у ... и тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, ради утврђења, вредност предмета спора 800.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог ПК Златибор ДОО Златибор, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 11Пж 6158/22 од 13.12.2022. године, у седници већа одржаној 22.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог ПК Златибор ДОО Златибор изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 11Пж 6158/22 од 13.12.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 11Пж 6158/22 од 13.12.2022. године у ставу I изреке и пресуда Привредног суда у Ужицу ЗП 64/21 од 27.04.2022. године у ставу I изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца ТП Палисад ДОО Чајетина, против тужених ПК Златибор ДОО Златибор и Републике Србије, да се утврди да је тужилац носилац права коришћења на непокретностима катастарској парцели број .../... (својина РС) површине 0.06,11 ha и катастарској парцели број .../... површине 0.03,64 ha (својина РС) обе КО ... што би тужени били дужни признати и дозволити тужиоцу да то право коришћења упише у јавним књигама код надлежне Службе за катастар непокретности Чајетина,

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног апелационог суда 11Пж 6158/22 од 13.12.2022. године, у II, III и IV ставу изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Ужицу ЗП 64/21 од 27.04.2022. године у II ставу изреке и **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужилац ТП Палисад ДОО Чајетина да туженом ПК Златибор ДОО Златибор накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 195.750,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац ТП Палисад ДОО Чајетина да туженом ПК Златибор ДОО Златибор накнади трошкове поступка по ревизији у износу од 33.900,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Привредни суд у Ужицу је донео пресуду ЗП 64/2021 дана 27.04.2022. године, којом је у I ставу изреке усвојио тужбени захтев тужиоца против тужених и утврдио да је тужилац носилац права коришћења на непокретностима катастарској парцели број .../... (својина РС) површине 0.06,12 ha и кат. парцели бр. .../... површине 0.03,64 ha (својина РС) обе КО ..., што су тужени дужни признати и дозволити тужиоцу да своје право коришћења на истима упише у јавним књигама, код надлежне Службе за катастар непокретности Чајетина; у II ставу изреке одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца против туженог ПК „Златибор“ ДОО Златибор, да се утврди да је тужилац носилац права коришћења непокретности катастарској парцели .../... КО ... (својина РС) површине 0.1,33 ha и у III ставу изреке решио да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 11Пж 675/22 дана 13.12.2022. године, којом је у I ставу изреке одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Привредног суда у Ужицу ЗП 64/21 од 27.04.2022. године у I изреке; у II ставу изреке усвојио жалбу тужиоца и преиначио првостепену пресуду у II ставу изреке, тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца и утврдио да је тужилац носилац права коришћења на непокретности кп. бр. .../... КО ... површине 0.1,33 ha што су тужени ПК Златибор ДОО Златибор и Република Србија дужни признати и дозволити тужиоцу да своје право коришћења на истој упишу у јавним књигама надлежне Службе за катастар непокретности и обавезао првотуженог да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 356.825,00 динара; у III изреке обавезао првотуженог да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 54.100,00 динара и у IV ставу изреке одбио захтев првотуженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени ПК Златибор ДОО Златибор је изјавио благовремену посебну ревизију позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/23 – др Закон), којом побија пресуду са свих разлога предвиђених одредбама члана 407. Закона о парничном поступку.

У делу у коме је другостепеном пресудом преиначена првостепена пресуда ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

У делу којим је другостепеном пресудом одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, Врховни суд је испитао разлоге за изузетну дозвољеност ревизије по одредбама члана 404. Закона о парничном поступку којим је предвиђено да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и

ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија) и одлучио да дозволи одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе у одлучивању о правима на непокретностима у јавној својини, на основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. ревидент не указује одређено на друге битне повреде одредаба парничног поступка. чињенично стање ревидент оспорава у делу који је од значаја за активну легитимацију тужиоца, оспоравајући правилност закључка судова о правном следбеништву тужиоца. Међутим, с обзиром на садржину тужбеног захтева, други разлози су одлучујући за његову неоснованост.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на коме је заснована побијана пресуда, све три парцеле на којима се тражи утврђење права коришћења у корист тужиоца, кат. парцела .../..., кат. парц. .../... и кат. парц. .../... у КО ..., су пашњаци пете класе, пољопривредно земљиште. Све три парцеле биле су предмет експропријације у корист ПИК Златибор Чајетина решењем од 02.07.1980. године, ради изградње подног складишта и депоновања материјала у Бранешком пољу. Решењем Комитета за привреду и друштвене делатности Скупштине општине Чајетина од 14.02.1984. године је РО „Палисад“ ООУР Велепромет Чајетина одобрена употреба подног складишта у Бранешком пољу, изграђеног по одобрењу истог органа на катастарским парцелама међу којима и .../..., .../... и .../... која парцела је подељена на две парцеле, тако да је од ње настала парцела .../... и иста је одређена за експропријацију решењем Општинске управе Чајетина од 23.10.1997. године, којим је делом поништено, а делом измењено решење од 02.07.1980. године. У решењу од 23.10.1997. године наведено је, између осталог, да је корисник експропријације на експроприсаним парцелама требало да изгради два идентична објекта подног складишта, али да је изградио само један и да је део катастарске парцеле број .../... у КО ... потребан за редовну употребу објекта у површини од 358 м², који чини парцелу .../.... Надаље, утврђено је да је у оквиру СОУР ПКБ Златибор пословала РО ПИК Златибор која је у свом саставу имала основне организације удруженог рада међу којима и ООУР Велепромет, да је Самоуправним споразумом о променама у организовању РО ПИК Златибор 29.08.1989. године одлучено да ООУРи престају да постоје, а сва њихова средства, права и обавезе прелазе на радну организацију ПИК Златибор Чајетина, док ООУР Велепромет престаје да постоји и наставља да послује ван састава РО ПИК Златибор, с тим да ће се организовати на начин како то радни људи те ООУР одлуче. Самоуправни споразум о променама у организовању РО ПК „Златибор“ Чајетина. У Самоуправном споразуму је одређено да ће се посебним самоуправним споразумом о разграничењу имовине, међусобних права и обавеза, регулисати односи између РО ПИК Златибор Чајетина и досадашње ООУР Велепромет, односно њеног правног следбеника. Деобни биланс није сачињен, нити је дошло до усвајања посебног самоуправног споразума о разграничењу имовине. Према утврђењу нижестепених судова из исказа сведока, постојао је усмени договор да ООУР Велепромет настави да користи подно складиште. У судски регистар је 27.11.1989. године уписано организовање новог друштвеног предузећа под називом Трговинско

предузеће у друштвеној својини Палисад ДОО Чајетина чији је оснивач ООУР Велепромет. Уписано је брисање ООУР Велепромет у саставу РО ПИК ПКБ Златибор Чајетина услед промена у организовању и усклађивању самоуправних општих аката са Законом о предузећима РО ПИК ПКБ Златибор Чајетина. У судски регистар су 23.12.2002. године, уписане промене код Трговинског предузећа Палисад ДП Чајетина који мења облик и организује се у акционарско друштво, а затим је решењем од 17.09.2008. године у регистар код Агенције за привредне регистре уписана промена правне форме из акционарског друштва у друштво са ограниченом одговорношћу. На основу решења о експропријацији од 02.07.1980. године су катастарске парцеле .../... и .../... преведене у поседовни лист ... на ДС ПИК Златибор Чајетина а 1996. године уместо ДС ПИК Златибор Чајетина уписан је ДС ПК Златибор Чајетина, услед промене имена. Парцела број .../... уписана је у поседовни лист ... на ДС ПК Златибор Чајетина. Године 2000. у поседовном листу ... КО ... је избрисана друштвена својина и уписана државна својина, корисник ПК Златибор Чајетина. У јануару 2017. године усвојен је катастар непокретности за КО ..., у коме су парцеле уписане као јавна својина Републике Србије а као носилац права коришћења Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Решење о упису није коначно до закључења главне расправе. У поступку је још утврђено вештачењем да су неопходне за редовну употребу подног складишта катастарске парцеле .../... и .../..., док катастарска парцела број .../... није неопходна за употребу тог објекта.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужилац власник објеката, подног складишта који се налази на катастарској парцели .../... КО ..., а да је право својине стекао у поступку приватизације, да није он саградио наведени објекат, па примењује одредбе члана 3. став 1. Закона о промету непокретности и закључује да је катастарске парцеле .../... и .../... КО ... као земљиште за редовну употребу објекта тужилац стекао у својину по одредбама члана 3. став 1. Закона о промету непокретности, јер је преносом грађевинског објекта пренето и право својине на земљишту које служи за његову редовну употребу и које мора бити оформљено као посебна катастарска парцела. Истовремено, сматра и да је право које суд утврђује првостепеном пресудом, тужилац стекао и одржајем у смислу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, јер предметне парцеле држи и несметано користи дуже од 20 година, сматрајући право коришћења ужим правом од права својине, које се такође може стећи путем одржаја. Одбија тужбени захтев за утврђење права коришћења на катастарској парцели .../... јер је утврђено да та парцела није потребна за коришћење објекта.

Другостепени суд закључује да је тужилац заједно са својим претходницима стекао право коришћења све три парцеле на основу одржаја, по одредби члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, протеком рока од 20 година. Сматра да су правни претходници тужиоца државину парцела стекли експропријацијом и да су у свему били савесни, да су у савесној и мирној државини предметних непокретности више од 40 година услед чега је тужилац стекао право коришћења као право уже од права својине. Из тог разлога је правноснажном пресудом тужиоцу признато право коришћења на катастарским парцелама .../..., .../... и .../... у КО ... .

Ревидент оспорава правилност одлуке оспоравањем следништва тужиоца у односу на ООУР Велепромет које је престало да постоји 1989. године. Надаље, оспорава одлуку и са аспекта садржине права својине и права коришћења, одређене

одредбама материјалног права. Пасивну легитимацију на страни првотуженог оспорава истицањем да нема никакво право, па ни право коришћења на парцелама .../... и .../... у КО ... .

Ревизијски суд указује да је предмет тужбеног захтева утврђење права коришћења на непокретностима у корист тужиоца, а не својинског овлашћења на коришћење непокретности. Право коришћења је самостално стварно право предвиђено законом, које се у складу са одредбама члана 8. Закона о поступку уписа у катастар непокретности уписује у катастар непокретности, као стварно право на непокретности прописано законом. Право коришћења непокретности одређено је Законом о јавној својини као имовинско право које се прибавља у складу са законом на непокретним стварима у јавној својини. Тужбеним захтевом су предметне непокретности и одређене као својина Републике Србије. Право коришћења је предвиђено одредбом члана 13. став 2, у вези члана 18. и члана 22. Закона о јавној својини. Одређено је ко су носиоци права коришћења, па је тако у ставу 6. члана 18. предвиђено да установе и јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које немају статус државног органа и организације, органа аутономне покрајине, односно органа јединице локалне самоуправе или јавног предузећа, односно друштва капитала, имају право коришћења на непокретним и покретним стварима у јавној својини које су им пренете на коришћење.

Одредбом члана 22. истог закона одређено је да носиоци права коришћења из члана 18. тог закона имају право да ствар држе и да је користе у складу са природом и наменом тих ствари, да је дају на коришћење другом носиоцу права коришћења или у закуп и да њоме управљају у складу са овим или другим законом. Према ставу 4. члана 22., уговор о давању на коришћење закључује се уз сагласност Дирекције. Према члану 25. прво коришћења на непокретностима у јавној својини уписује се у јавне књиге о непокретностима и правима на њима у складу са законом којим се уређује упис права на непокретностима.

Из изложених норми Закона о јавној својини, произлази да је тужбени захтев усмерен на утврђење права коришћења које тај закон познаје, које право се уписује у јавне књиге о непокретностима и правима на њима, што је такође предмет тужбеног захтева, те да према утврђеном чињеничном стању не произлази да постоји основ за стицање тог права на страни тужиоца - уговора или другог акта Владе Републике Србије којим се то право преноси тужиоцу у складу са законом. Из навода тужбе и утврђеног чињеничног стања не произлази да тужилац право коришћења на предметним непокретностима заснива на преносу права на коришћење од стране Републике Србије. Такво право се не може признати тужиоцу мимо услова предвиђених Законом о јавној својини, тако што ће се посматрати као једно од својинских овлашћења, како то чине нижестепени судови.

Из тих разлога је усвојена ревизија и преиначене су нижестепене пресуде те је одбијен тужбени захтев за утврђење права коришћења тужица на предметним непокретностима и обавезивање тужених да признају и дозволе тужиоцу да то право коришћења на истим непокретностима упише у јавним књигама о непокретностима и правима на њима.

Како је првотужени успео у парници, применом одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку, обавезан је тужилац да првотуженом накнади трошкове целог поступка, за приступ пуномоћника на 12 одржаних рочишта у износима од по 12.750,00 динара и за приступ на 6 рочишта која нису одржана по 7.125,00 динара, укупно 195.750,00 динара. Није досуђена тражена накнада за таксу за одговор на тужбу, нити за трошкове другостепеног поступка, јер захтев није опредељен по висини, како то прописује одредба члана Закона о парничном поступку. Тужилац је обавезан да накнади првотуженом трошкове за састав ревизије од 22.500,00 динара и за таксу за ревизију 11.400,00 динара, укупно 33.900,00 динара.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић